

Številka: 0611-144/2022/8

Datum: 29. 7. 2022

Na podlagi 43b. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS) (Uradni list RS, št. 108/09 - uradno prečiščeno besedilo, 107/09 - odl. US, 98/09 - ZIUZGK, 13/10, 59/10, 85/10, 94/10 - ZIU, 107/10, 35/11 - ORZSPJS49a, 110/11 - ZDIU12, 27/12 - odl. US, 40/12 - ZUJF, 104/12 - ZIPRS1314, 46/13, 46/13 - ZIPRS1314-A, 101/13 - ZIPRS1415, 50/14, 25/14 - ZFU, 95/14 - ZUPPJS15, 82/15, 90/15 - ZUPPJS16, 88/16 - ZUPPJS17, 23/17 - ZDOdv, 67/17, 84/18, 75/19 - ZUPPJS2021, 49/20 - ZIUZEOP, 61/20 - ZIUZEOP-A, 152/20 - ZZUOOP, 175/20 - ZIUOPDVE, 15/21 - ZDUOP, 112/21 - ZNUPZ, 206/21 - ZDUPŠOP, 204/21, 17/22 - skl. US, 52/22 - odl. US) izdaja mag. Marija Tancek, inšpektorica za sistem javnih uslužbencev, v postopku **inšpekcijskega nadzora v Osnovni šoli Miroslava Vilharja Postojna, Trg padlih borcev 1a, Postojna**, ki jo zastopa v. d. ravnateljica Mateja Modrijan, naslednji

Z A P I S N I K O I N Š P E K C I J S K E M N A D Z O R U

Vsebina

I. Inšpekcijski nadzor.....	1
II. Razlog inšpekcijskega nadzora	2
III. Ugotovitve inšpektorice za sistem javnih uslužbencev	2
III. 1 Nadzor šolske inšpekcije	2
III. 2 Dejstva.....	2
III. 2. 1 Veronika Biščak.....	3
III. 2. 2 Katja Hrenovec.....	3
III. 3 Pravna podlaga	4
III. 4 Ugotovitve inšpektorice.....	9
IV. Ukrepi inšpektorice za sistem javnih uslužbencev	11
V. Pouk o pravnem sredstvu	11

I. Inšpekcijski nadzor

Inšpektorica za sistem javnih uslužbencev mag. Marija Tancek, inšpektorica višja svetnica, je javnem zavodu Osnovna šola Miroslava Vilharja Postojna (javni zavod) opravila inšpekcijski nadzor na podlagi določb ZSPJS.

Inšpekcijski nadzor je inšpektorica opravila 21. 7. 2022 v prostorih Inšpektorata za javni sektor, Tržaška 21, Ljubljana, in istega dne izdala Osnutek Zapisnika o inšpekcijskem nadzoru. Osnutek zapisnika je bil posredovan v izjasnitev javnemu zavodu, ki je sporočil, da pripomb nima¹.

¹ E-pošta računovodkinje Karmen Turk z dne 28. 7. 2022.

II. Razlog inšpekcijskega nadzora

Inšpektorat za javni sektor je junija 2022 prejel prijavo, ki zatrjuje nepravilnosti pri obračunu in plačilu dežurstva učiteljev plavalne šole v naravi v Čatežu, ki je bila organizirana v šolskem letu 2018/2019 (maj 2019). Nepravilnosti naj bi bile tudi pri učiteljicah: Veronika Biščak in Katja Hrenovec.

III. Ugotovitve inšpektorice za sistem javnih uslužbencev

Inšpektorica je v okviru svojih pristojnosti opravila nadzor nad plačilom dveh izvajalk Letne šole v naravi za učence 2. razreda, Terme Čatež, ki je bila potekala od 20. 5. do 24. 5. 2019: Veronika Biščak in Katja Hrenovec.

Javni zavod je bil pozvan k dostavi vse za zadevo pomembne dokumentacije.

Ustanovitelj javnega zavoda je Občina Postojna. Funkcijo ravnatelja od 9. 10. 2016 opravlja Mateja Modrijan².

III. 1 Nadzor šolske inšpekcije

Izvedba plavalne šole v naravi med 20. 5. in 24. 5. 2019 v Čatežu v javnem zavodu je bila predmet izrednega inšpekcijskega nadzora Inšpektorata Republike Slovenije za šolstvo in šport (IŠŠ). IŠŠ je v postopku izdal:

- Zapisnik izrednega inšpekcijskega nadzora z dne 1. 12. 2021 in
- Sklep o ustavitvi izrednega inšpekcijskega nadzora z dne 5. 1. 2022.

Predmet izrednega inšpekcijskega nadzora je bilo področje, ki ga urejajo Zakon o osnovni šoli, Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Pravilnik o financiranju šole v naravi, Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole, Pravilnik o dokumentaciji in osnovni šoli in Kolektivna pogodba za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji.

Inšpektor za šolstvo je ugotovil kršitev 9. in 10. člena Pravilnika o financiranju šole v naravi in javnemu zavodu odredil vrnitev preveč plačnih zneskov za šolo v naravi, in sicer vsakemu po 2,49 EUR (skupaj 214,14 EUR). Znesek je bil vrnjen, v štirih primerih pa iz objektivnih razlogov ne, zato je bil inšpekcijski nadzor s sklepom ustavljen.

Inšpektorica ugotavlja, da so v Zapisniku izrednega inšpekcijskega nadzora z dne 1. 12. 2021 napisani tudi zneski terenskega dodatka, dodatka za pripravljenost in dodatka za nadurno delo za pet učiteljev, in sicer tako zneski iz plač za maj 2019 kot tudi zneski, ki so jih plačali učenci. Zapisnik navaja, da pri samem beleženju izvedenih ur ni nepravilnosti. Zapisnik morebitnih kršitev glede plačila dežurstva, stalne pripravljenosti in terenskega dodatka ne navaja.

III. 2 Dejstva

Javni zavod je pojasnil³, da je bil način in obračun plače za čas izvajanja obravnavane šole v naravi izveden v skladu s 17. členom Pravilnika o financiranju šole v naravi. Zaposleni sta od ponedeljka, 20. 5. 2019, do četrta, 23. 5. 2019, opravili 8 ur rednega dela dnevno, 3 ure nadurnega dela dnevno ter 5 ur stalne pripravljenosti. V petek, 24. 5. 2019, sta opravili 8 ur rednega dela in uro stalno pripravljenosti, saj je bil to zadnji dan šole v naravi. Za vsak dan, torej

² Podatki Poslovnega registra Slovenije na dan izdaje Osnutka zapisnika o inšpekcijskem nadzoru.

³ Dopis z dne 8. 7. 2022.

za pet dni, sta prejeli tudi 3,36 EUR terenskega dodatka na dan. Izplačilo je razvidno iz plačilnih list.

III. 2. 1 Veronika Biščak

Javna uslužbenka, učiteljica svetovalka (učiteljica razrednega pouka) (D027030), je v skladu s 17. členom Pravilnika o financiranju šole v naravi z ravnateljico Matejo Modrijan 16. 5. 2019 sklenila Pisni dogovor o številu ur dežurstva in dela preko polnega delovnega časa ter stalne pripravljenosti v okviru šole v naravi. Dogovor je veljal za izvedbo tečaja plavanja za 2. razred v času od 20. 5. 2019 (začetek ob 7.00) do 24. 5. 2019 (zaključek ob 16.00) v Čatežu. Dogovor je določil 8 ur rednega dela dnevno, 12 ur dela preko polnega delovnega časa in 21 ur stalne pripravljenosti.

Javna uslužbenka ima v elektronskem izpisu iz evidence delovnega časa za maj 2019 med 20. 5. in 24. 5. evidentirano »Šola v naravi tabor« (vsak dan 8 ur).

Javni uslužbenki je bila plača za maj 2019 obračuna in izplačana za delovno mesto D027030 učitelj, naziv učitelj svetovalec in 40. plačni razred. Podatki iz plačilne liste glede plačila za izvajanje šole v naravi so sledeči:

<i>Vrsta plačila</i>	<i>Ure</i>	<i>Točke</i>	<i>Znesek bruto (EUR)</i>
C131 Dodatek za pripravljenost na določenem kraju	21,00	0,5	122,68
E010 Delo preko polnega del. časa	12,00		196,61
I100 Terenski dodatek povračilo stroškov			16,80

III. 2. 2 Katja Hrenovec

Javna uslužbenka, učiteljica mentorica (učiteljica razrednega pouka) (D027030), je v skladu s 17. členom Pravilnika o financiranju šole v naravi z ravnateljico Matejo Modrijan 16. 5. 2019 sklenila Pisni dogovor o številu ur dežurstva in dela preko polnega delovnega časa ter stalne pripravljenosti v okviru šole v naravi. Dogovor je veljal za izvedbo tečaja plavanja za 2. razred v času od 20. 5. 2019 (začetek ob 7.00) do 24. 5. 2019 (zaključek ob 16.00) v Čatežu. Dogovor je določil 8 ur rednega dela dnevno, 12 ur dela preko polnega delovnega časa in 21 ur stalne pripravljenosti.

Javna uslužbenka ima v elektronskem izpisu iz evidence delovnega časa za maj 2019 med 20. 5. in 24. 5. evidentirano »Šola v naravi tabor« (vsak dan 8 ur).

Javni uslužbenki je bila plača za maj 2019 obračuna in izplačana za delovno mesto D027030 učitelj, naziv učitelj mentor in 38. plačni razred. Podatki iz plačilne liste glede plačila za izvajanje šole v naravi so sledeči:

<i>Vrsta plačila</i>	<i>Ure</i>	<i>Točke</i>	<i>Znesek bruto (EUR)</i>
C131 Dodatek za pripravljenost na določenem kraju	21,00	0,5	113,42
E010 Delo preko polnega del. časa	12,00		173,65
I100 Terenski dodatek povračilo stroškov			16,80

III. 3 Pravna podlaga

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI)⁴ v 119. členu (»obseg vzgojno-izobraževalnega dela«) določa, da delovna obveznost učitelja obsega pouk in druge oblike organiziranega dela z učenci, vajenci, dijaki oziroma študenti višjih šol (v nadaljnjem besedilu: učna obveznost), pripravo na pouk, popravljanje in ocenjevanje izdelkov in drugo delo, potrebno za uresničitev izobraževalnega programa.⁵ V okviru z zakonom in kolektivno pogodbo določenega tedenskega polnega delovnega časa je tedenska učna obveznost učitelja v osnovni šoli največ 22 ur, v oddelkih podaljšanega bivanja in v bolnišničnih oddelkih pa največ 25 ur (120. člen ZOFVI). V 124. členu je določeno, da v primeru, če v okviru z zakonom določene tedenske učne obveznosti ni mogoče organizirati pouka v skladu s predmetnikom, lahko ravnatelj učitelju ali drugemu strokovnemu delavcu določi dodatno tedensko učno obveznost za toliko ur, kot je določeno za posamezni predmet v oddelku, vendar ne več kot za pet ur, oziroma določi zmanjšanje tedenske učne obveznosti, vendar ne več kot za tri ure.

Kolektivna pogodba za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji (KPVIZ)⁶ od 1. 9. 2018 določa, da je delovni čas učitelja neenakomerno razporejen (44a. člen). Če je neenakomerno razporejen ali začasno prerazporejen delovni čas ostalih strokovnih delavcev, se smiselno uporabljajo določbe te kolektivne pogodbe o razporeditvi delovnega časa učiteljev. Pri neenakomerni razporeditvi delovnega časa se upošteva polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost v 12 mesecih tekočega šolskega leta, to je od 1. septembra v tekočem koledarskem letu do 31. avgusta v naslednjem koledarskem letu (referenčno obdobje). Ravnatelj mora z individualnim letnim delovnim načrtom delo učitelja organizirati tako, da je ob izteku referenčnega obdobja povprečni polni delovni čas izravnal. Polni delovni čas učitelja praviloma ne sme biti razporejen na manj kot štiri dni v tednu oziroma več kot pet zaporednih dni v tednu. Če vzgojno-izobraževalnega dela ni mogoče organizirati drugače in je zato učitelju, ki ima neenakomerno razporejen delovni čas oziroma začasno prerazporejen delovni čas, v posameznem referenčnem obdobju izjemoma odrejeno delo preko povprečne delovne obveznosti v tem obdobju, se mu ta presežek izplača kot delo preko polnega delovnega časa. Ravnatelj po koncu referenčnega obdobja obvesti učitelja o izrabi delovnega časa, upošteva letno razporeditev in začasne prerazporeditve delovnega časa, in o obsegu ur nadurnega dela. Pri neenakomerni razporeditvi

⁴ Uradni list RS, št. 16/07 - uradno prečiščeno besedilo, 118/06 - ZUOPP-A, 36/08, 58/09, 64/09 - popr., 65/09 - popr., 20/11, 40/12 - ZUJF, 57/12 - ZPCP-2D, 2/15 - odl. US, 47/15, 46/16, 49/16 - popr., 25/17 - ZVaj, 123/21, 172/21, 207/21.

⁵ ZOFVI nadalje opredeljuje, da priprava na pouk obsega: sprotno vsebinsko in metodično pripravo in pripravo didaktičnih pripomočkov. Drugo delo pa obsega:

- sodelovanje s starši,
- sodelovanje v strokovnih organih šole,
- opravljanje nalog razrednika,
- organizirano strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje,
- zbiranje in obdelavo podatkov v zvezi z opravljanjem vzgojno-izobraževalnega in drugega dela,
- mentorstvo učencem, vajencem, dijakom in študentom višje šole ter sodelovanje s šolami in visokošolskimi zavodi, ki izobražujejo strokovne delavce,
- mentorstvo pripravnikom,
- urejanje kabinetov, zbirk, šolskih delavnic, telovadnic, igrišč, nasadov ipd.,
- organiziranje kulturnih, športnih in drugih splošno koristnih in humanitarnih akcij, pri katerih sodelujejo učenci, vajenci oziroma dijaki,
- **pripravo in vodstvo** ekskurzij, izletov, tekmovanj, **šole v naravi**, letovanj, taborjenj, ki jih organizira šola in
- opravljanje drugih nalog, določenih z letnim delovnim načrtom.

⁶ Uradni list RS, št. 52/94, 49/95, 34/96, 45/96 - popr., 51/98, 28/99, 39/99 - ZMPUPR, 39/00, 56/01, 64/01, 78/01 - popr., 56/02, 43/06 - ZKoliP, 52/07, 61/08, 60/08, 33/10, 83/10, 89/10, 79/11, 40/12, 3/13, 46/13, 67/13, 7/14, 52/14, 3/15, 55/15, 106/15, 4/16, 8/16 - popr., 39/16, 51/16, 3/17, 38/17, 45/17, 46/17, 3/18, 47/18, 80/18, 4/19, 45/19, 58/19, 3/20, 97/20, 160/20, 3/21, 88/21, 54/22.

ali začasni prerazporeditvi delovnega časa učitelja tedenske učne obveznosti, določene z ZOFVI, ni dopustno neenakomerno razporediti.

KPVIZ od 1. 9. 2018 določa sledečo strukturo delovne obveznosti in delovnega časa učitelja (trije stebri – 44b. člen):

- I. steber: delo, vezano na poučevanje (33 ur tedensko v času 38 tednov pouka), kar pomeni naslednje taksativno določene naloge:
 - pouk,
 - druge oblike organiziranega dela z učenci, dijaki, vajenci,
 - priprave na pouk: letna priprava, sprotne vsebinske priprave, metodična priprava,
 - priprava didaktičnih pripomočkov,
 - priprava na preverjanje in ocenjevanje in izdelava potrebnega gradiva,
 - popraviljanje testov in drugih izdelkov učencev, poprava domačih nalog,
 - individualizacija in diferenciacija pouka,
 - vodenje obvezne dokumentacije,
 - naloge, ki v skladu z normativi pomenijo nižjo učno obveznost učiteljev, razen nalog razrednika,
 - ostale aktivnosti za nemoteno izvedbo vzgojno izobraževalnega procesa, ki jih opravi v času med posameznimi urami pouka.
- II. steber: drugo delo, po vsebini skupno vsem učiteljem (150-180 ur letno), kar primeroma pomeni:
 - sodelovanje s starši (na primer govorilne ure, roditeljski sestanki, druge oblike sodelovanja s starši),
 - sodelovanje v strokovnih organih šole (na primer pedagoške in ocenjevalne konference, strokovni aktivni),
 - sodelovanje z zunanjimi institucijami (na primer centri za socialno delo, delodajalci),
 - organizirano strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje,
 - zbiranje in obdelava podatkov v zvezi z opravljanjem vzgojno-izobraževalnega in drugega dela,
 - urejanje kabinetov, zbirk, šolskih delavnic, telovadnic, igrišč, nasadov in podobno,
 - opravljanje drugih nalog, določenih z letnim delovnim načrtom zavoda.
- III. steber: drugo delo do zapolitve polne delovne obveznosti, individualno določeno.

Nadalje KPVIZ v 44c. členu določa, da z zakonom določena tedenska učna obveznost predstavlja največji tedenski dovoljeni obseg ur učne obveznosti, ki skupaj s pripravo na pouk, popraviljanjem in ocenjevanjem izdelkov ter drugim delom predstavlja polno tedensko delovno obveznost učitelja. Pod določenimi pogoji je učitelju dopustno določiti ure dodatne tedenske učne obveznosti. Učna obveznost dnevno ne sme presežati 7 ur pouka. Dodatna tedenska učna obveznost ni delo preko polnega delovnega časa. Učitelj je za ure dodatne tedenske učne obveznosti upravičen do dodatnega plačila v skladu s predpisi, ki urejajo sistem plač javnih uslužbencev.

KPVIZ v 90. členu določa, da je dežurstvo poseben delovni pogoj, ko mora biti delavec prisoten v zavodu, da bo ob nastopu nujnega dela lahko to delo opravil.

KPVIZ v 105. členu ureja terenski dodatek in določa, da ta predstavlja povračilo stroškov delavcem za prehrano in prenočevanje v času bivanja in dela na terenu, če je terensko delo organizirano izven sedeža podjetja in bivališča delavca. Če traja delo na terenu dalj kot tri dni (npr. šola v naravi...) pripada delavcem terenski dodatek, če sta na terenu organizirana hrana in prenočišče (sicer ima pravico do povračila stroškov po potnem nalogu). Znesek terenskega dodatka znaša 25 % cele dnevnice. Terenski dodatek in dnevnicata se izključujeta. Plačilo za povečan obseg dela in terenski dodatek se ne izključujeta. Od 4. 6. 2021 (Aneks h KPVIZ, Uradni list RS, št. 88/21) velja, da znaša višina terenskega dodatka dnevno 21 % dnevnice za službeno potovanje v trajanju nad 12 ur. V obravnavanem obdobju je terenski dodatek urejal tudi **Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF)**⁷. Tako je v 175. členu ZUJF določal, da je zaposleni je

⁷ Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 - ZPIZ-2, 104/12 - ZIPRS1314, 105/12, 8/13, 25/13 - odl. US, 46/13 - ZIPRS1314-A, 47/13 - ZOPRZUJF, 56/13 - ZŠtip-1, 63/13 - ZOsn-I, 63/13 - ZJAKRS-A, 63/13 - ZIUPTDSV,

upravičen do terenskega dodatka, kadar je napoten na delo izven kraja sedeža delodajalca oziroma izven kraja, kjer v skladu s pogodbo o zaposlitvi opravlja delo, in sta tam zaposlenemu zagotovljena brezplačna prehrana in prenočišče. Višina terenskega dodatka znaša dnevno 21 % dnevnice za službeno potovanje v državi. Terenski dodatek in dnevnica se izključujeta. Hkrati je 165. člen ZUJF določal, da se zaposlenemu v pogodbi o zaposlitvi, odločbi oziroma sklepu ne glede na določbe splošnih aktov in kolektivnih pogodb ne sme določiti povračila stroškov v zvezi z delom in prejemkov iz delovnega razmerja v drugačni višini, kot jo določa ta zakon. Če je določilo o višini prejemka in povračilu stroškov v pogodbi o zaposlitvi, odločbi oziroma sklepu v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, se uporabljajo določbe tega zakona, kot sestavni del te pogodbe, odločbe ali sklepa. V letu 2019 je višina dnevnice nad 12 ur do 24 ur znašala 16,00 EUR, kar pomeni, da je terenski dodatek v letu 2019 znašal 3,36 EUR na dan.

Pravilnik o financiranju šole v naravi⁸ v 17. členu določa, da strokovnemu delavcu šole, ki izvaja šolo v naravi, pripada:

- plača za delovni čas v obsegu, kot je določen v njegovi pogodbi o zaposlitvi, v skladu s predpisi, ki urejajo plače,
- plačilo v skladu s kolektivno pogodbo za največ 5 ur dežurstva in dela preko polnega delovnega časa na dan, oziroma do 16 ur dežurstva in dela preko polnega delovnega časa na teden, in do 6 ur stalne pripravljenosti na dan,
- terenski dodatek v skladu s kolektivno pogodbo.

Ravnatelj in strokovni delavci, ki izvajajo šolo v naravi, pred izvedbo šole v naravi sklenejo pisni dogovor o številu ur dežurstva in stalne pripravljenosti v okviru izvedbe posamezne šole v naravi.

Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1)⁹ v šestem odstavku 148. členu določa, da pri neenakomerni razporeditvi polnega delovnega časa polni delovni čas ne sme trajati več kot 56 ur na teden. V drugem odstavku 155. člena pa ZDR-1 določa, da ima delavec, ki mu je delovni čas neenakomerno razporejen, v obdobju 24 ur pravico do počitka, ki traja nepretrgoma najmanj 11 ur.

ZSPJS določa, da je plača sestavljena iz osnovne plače, dela plače za delovno uspešnost in dodatkov (5. člen ZSPJS). Vrste dodatkov določa ZSPJS v 23. členu. Dodatek za delo preko polnega delovnega časa in dodatek za stalno pripravljenost sta uvrščena v 32. člen ZSPJS, ki določa dodatke za delo v manj ugodnem delovnem času, in za katere velja pravilo, da je zaposleni do njih upravičen le za čas, ko dela v času, ki je manj ugoden. Glede višine dodatkov ZSPJS napotuje na KPJS. V šestem odstavku 32. člena ZSPJS določa, da ne glede na druge določbe tega zakona javnemu uslužbencu v času dežurstva pripada plačilo v višini vrednosti plačnega razreda, v katerega je uvrščeno delovno mesto, na katerem se opravlja dežurstvo. Vrednost tega plačnega razreda je tudi osnova za obračun dodatkov, ki mu v času dežurstva pripadajo v skladu s tem zakonom in Kolektivno pogodbo za javni sektor (KPJS). V času dežurstva pripada javnim uslužbencem dodatek za delo preko polnega delovnega časa v višini, določeni s KPJS in ostali dodatki za delo v delovnem času, ki je zanje manj ugoden, ki pa se v času dežurstva izplačujejo v višini 50% višine, ki je za te dodatke določena v KPJS. KPJS glede dežurstva v 48. členu določa, da se čas dežurstva šteje v delovni čas. Za čas dežurstva, ki presega polni delovni čas, pripada javnemu uslužbencu dodatek za delo preko polnega delovnega časa. **Uredba o enotni**

63/13, 99/13 - ZUPJS-C, 99/13 - ZSVarPre-C, 101/13 - ZIPRS1415, 107/13 - odl. US, 101/13 - ZDavNepr, 32/14 - ZVV-D, 55/14, 85/14, 95/14, 16/15 - odl. US, 24/15 - odl. US, 57/15, 69/15, 90/15, 102/15, 104/15, 66/16, 55/16, 63/16 - ZDoh-2R, 27/17, 77/17 - ZMVN-1, 17/18, 17/19, 33/19 - ZMVN-1A, 72/19, 82/19, 174/20 - ZIPRS2122, 24/21, 6/22.

⁸ Uradni list RS, št. 61/04, 70/08, 61/09.

⁹ Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 - popr., 47/15 - ZZSDT, 33/16 - PZ-F, 52/16, 15/17 - odl. US, 22/19 - ZPosS, 81/19, 36/20 - ZIUPPP, 49/20 - ZIUZEOP, 61/20 - ZIUZEOP-A, 80/20 - ZIUOOPE, 98/20 - ZIUPODV, 152/20 - ZZUOOP, 175/20 - ZIUOPDVE, 203/20 - ZIUPOPDVE, 195/20, 15/21 - ZDUOP, 28/21 - skl. US, 43/21, 112/21 - ZNUPZ, 119/21 - ZČmIS-A, 202/21 - odl. US, 206/21 - ZDUPŠOP, 15/22, 54/22 - ZUPŠ-1).

metodologiji in obrazcih za obračun in izplačilo plač v javnem sektorju¹⁰ pa v tretjem odstavku 19. člena določa, da je za čas, ko javni uslužbenec opravlja dežurstvo, osnova za izračun bruto urne postavke in pripadajočih dodatkov vrednost plačnega razreda, v katerega je uvrščeno delovno mesto, na katerem se opravlja dežurstvo. Dodatki C100, C110 in C111 se za javne uslužbenke upoštevajo v polovični višini. Vsi dodatki se za čas dežurstva prek polnega delovnega časa izračunavajo glede na dejansko število opravljenih ur. Položajni dodatek (C010) in dodatek za dvojezičnost (C050 ali C051 ali C052) se upoštevata le, če sta določena za delovno mesto, na katerem se opravlja dežurstvo.

KPJS¹¹ v 46. členu od 26. 4. 2017 (Aneks h KPJS, Uradni list RS, št. 21/17) določa, da javnemu uslužbencu pripada dodatek za pripravljenost na domu v višini 20 % urne postavke osnovne plače. Če je s posebnimi predpisi na področju obrambe, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, policije ter vzgoje in izobraževanja, veljavnimi na dan uveljavitve tega aneksa, predvidena možnost, da se javnemu uslužbencu odredi pripravljenost na določenem kraju, javnemu uslužbencu za pripravljenost na določenem kraju pripada dodatek v višini 50 % urne postavke osnovne plače. Dodatek se obračunava le za čas, ko je javnemu uslužbencu odrejena pripravljenost.¹² Oblike pripravljenosti zajemajo različne oblike stalne pripravljenosti oziroma pripravljenosti iz ZSPJS, kolektivnih pogodb, področnih zakonov in podzakonskih predpisov.¹³

Uredba o enotni metodologiji in obrazcih za obračun in izplačilo plač v javnem sektorju¹⁴ določa tudi naslednje vrste izplačil:

<i>Šifra</i>	<i>Vrsta izplačila</i>	<i>Tip izplačila</i>	<i>Faktor/ vrednost</i>	<i>Način izračuna</i>
C131	dodatek za stalno pripravljenost na določenem kraju	dodatki	0,5	32.a člen ZSPJS, 46. člen KPJS, 71. člen ZODPol bruto urna postavka za osnovno plačo za obračun x število ur x faktor
E010	delo prek polnega delovnega časa	bruto plača – delo prek polnega delovnega časa	/	število ur x bruto urna postavka za (osnovno plačo za obračun + C010 + C020 + C040 + (C050 ali C051 ali C052) + C150 + C228 + C229) / Z050 + C120
I100	terenski dodatek	povračilo stroškov	/	veljavni predpisi

¹⁰ Uradni list RS, št. 14/09, 23/09, 48/09, 113/09, 25/10, 67/10, 105/10, 45/12, 24/13, 51/13, 12/14, 24/14, 52/14, 59/14, 24/15, 3/16, 70/16, 14/17, 68/17, 6/19, 51/19, 59/19, 78/19, 157/20, 191/20, 13/21, 101/21, 122/21, 145/21, 194/21, 15/22.

¹¹ Uradni list RS, št. 57/08, 86/08, 112/08, 3/09, 16/09, 23/09, 33/09, 48/09, 91/09, 31/10, 83/10, 89/10, 89/10, 89/10, 89/10, 89/10, 59/11, 6/12, 40/12, 22/13, 22/13, 22/13, 46/13, 101/13 - ZIPRS1415, 45/14, 95/14 - ZUPPJS15, 95/14, 90/15 - ZUPPJS16, 91/15, 39/16, 88/16 - ZUPPJS17, 21/17, 46/17, 69/17, 80/18, 75/19 - ZUPPJS2021, 48/20, 49/20 - ZIUZEOP, 61/20.

¹² Če v času pripravljenosti javni uslužbenec dela, se ure dela štejejo v delovno obveznost, pripravljenost pa se prekine.

¹³ Razlaga KPJS (Uradni list RS, št. 112/08) določa, da pripravljenost pomeni dosegljivost javnega uslužbenca zaradi potrebe prihoda na delo izven njegovega delovnega časa. Stalna pripravljenost mora biti pisno odrejena. Višina dodatka za čas stalne pripravljenosti je enaka ne glede na to, ali je javni uslužbenec v stalni pripravljenosti podnevi, ponoči, na delovni dan, v nedeljo, na praznik ali na dan, ki je z zakonom določen kot dela prost dan.

¹⁴ Uradni list RS, št. 14/09, 23/09, 48/09, 113/09, 25/10, 67/10, 105/10, 45/12, 24/13, 51/13, 12/14, 24/14, 52/14, 59/14, 24/15, 3/16, 70/16, 14/17, 68/17, 6/19, 51/19, 59/19, 78/19, 157/20, 191/20, 13/21, 101/21, 122/21, 145/21, 194/21, 15/22.

Inšpektorica na podlagi zgoraj navedenih določb ZOFVI, KPVIZ in v skladu z **Okrožnico MIZŠ: Pojasnila in usmeritve o ureditve delovnega časa učiteljev in drugih strokovnih delavcev z dne 2. 7. 2018**¹⁵ in **Okrožnico MIZŠ glede šole v naravi v letu 2019: Šola v naravi z dne 21. 6. 2019**¹⁶ ugotavlja:

- Da imajo učitelji skozi celotno šolsko leto neenakomerno razporejen delovni čas, kar skladno s splošno delovno-pravno zakonodajo pomeni, da lahko delajo največ 13 ur na dan in največ 56 ur na teden. V tem okviru lahko učitelji v osnovnih šolah opravljajo največ 7 ur pouka dnevno in tedensko največ 22 ur, v oddelkih podaljšanega bivanja in v bolnišničnih oddelkih pa največ 25 ur; izjemoma lahko opravljajo še dodatnih pet ur pouka.
- Da izvedba šole v naravi sodi med t.im. drugo obliko organiziranega dela z učenci, ki za učitelja razrednega ali predmetnega pouka, ki izvajata obvezni del programa, sodi v I. steber, in sicer v obsegu do 33 ur.
- Da ure nad 33 do 56 ur na teden pri izvedbi šole v naravi sodijo v III. steber. Gre torej za drugo delo do zapolnitve polne delovne obveznosti posamičnega učitelja.
- Da so šole v naravi načrtovane in se praviloma izvajajo v tednu, ko je pouk. Če je šola v naravi izjemoma izvedena izključno v tednu šolskih počitnic, se vse ure dela učitelja v šoli v naravi načrtujejo in upoštevajo v III. stebru.
- Upoštevajoč predhodno zapisano, so vse ure, ko učitelj izvaja šolo v naravi, ure njegovega rednega delovnega časa, in ni opravljenih nadur. Dejanske nadure bi se lahko pojavile samo res izjemoma, in sicer v primeru enakomerne razporeditve delovnega časa. Ta primer nastane, če učitelj, ki sodi v varovano kategorijo, ne poda soglasja k neenakomerni razporeditvi delovnega časa (osmi odstavek 148. člena ZDR-1) oz. če gre za kategorije učiteljev, ki niti na podlagi soglasja ne smejo delati v neenakomerno razporejenem delovnem času¹⁷. Ti učitelji imajo dnevno osemurno delovno obveznost in tedensko 40 urno delovno obveznost.
- Pri neenakomerni razporeditvi delovnega časa bi bil do dodatka za nadurno delo učitelj lahko upravičen le za presežne ure, ki morebiti ne bi bile izravnave ob zaključku referenčnega obdobja. Namen določitve referenčnega obdobja je v tem, da v njegovem okviru povprečno trajanje učiteljevega delovnega časa ne presega njegove redne (dnevne ali tedenske) delovne obveznosti. V okviru referenčnega obdobja namreč lahko delovni čas v določenem časovnem obdobju traja več kot znaša redna delovna obveznost in v preostalem časovnem obdobju manj; mora pa se v referenčnem obdobju izravnati. V času trajanja referenčnega obdobja po naravi stvari nadure ne morejo nastati. Pri sprotnih višjih ur (torej urah, ki nastanejo in se izrabijo znotraj tekočega referenčnega obdobja) ne gre za prave viške ur, pač pa za ure, ki se izravnavajo v okviru instituta neenakomerne razporeditve delovnega časa. Nadure lahko nastanejo šele, če je seštevek vseh ur, ki jih je učitelj opravil v času trajanja referenčnega obdobja, višji od njegove redne delovne obveznosti v istem obdobju. Tako nastale nadure pa je delodajalec učitelju dolžan izplačati po postavki, ki velja za nadurno delo. Učitelj je potemtakem upravičen do dodatka za nadurno delo le za presežne ure, ki niso izravnane ob zaključku referenčnega obdobja.

¹⁵ Dopis ministrice dr. Maje Makovec Brenčič, št. 024-45/2017/19, z dne 2. 7. 2018, naslovljen na osnovne šole, osnovne šole s prilagojenim programom in srednje šole.

¹⁶ Dopis Mateje Dover Emeršič, št. 6030-1/2019/13, z dne 21. 6. 2019, naslovljen na ravnatelje osnovnih šol, osnovnih šol s prilagojenim programom in zavodovo za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami.

¹⁷ To so sledeče kategorije:

- delavci, ki še niso dopolnili 18 let,
- delavci, katerim bi se po pisnem mnenju izvajalca medicine dela zaradi takega dela lahko poslabšalo zdravstveno stanje,
- delavci, ki imajo polni delovni čas krajši od 36 ur na teden zaradi dela, pri katerem obstajajo večje nevarnosti za poškodbe ali zdravstvene okvare,
- delavci, ki delajo krajši delovni čas po posebnih predpisih (zdravstveni, pokojninski),
- delavke v času nosečnosti in še eno leto po porodu oziroma ves čas, ko dojijo otroka, če iz ocene tveganja zaradi takega dela izhaja nevarnost zanjo ali otroka.

- Ker se skladno s 44a. in 44b. členom KPVIZ (katerega sestavni del sta Priloga 1 in Priloga 2) ure izvajanja šole v naravi štejejo v redni delovni čas učitelja, to pomeni, da se takšno delo pri plači obračuna in izplača v okviru osnovne plače (tj. plačnega razreda javnega uslužbenca z napredovanji), in ne kot dodatek k osnovni plači zaradi dela preko polnega delovnega časa ali kot dežurstvo. Dežurstvo je posebna oblika opravljanja dela, ki mora biti na podlagi šestega odstavka 32. člena ZSPJS plačano na poseben način. Tako bi zanj morala obstajati posebna dežurna delovna mesta, na katerih bi učitelji za opravljanje dela prejeli osnovni plačni razred dežurnega delovnega mesta, dodatki za delo ponoči, v nedeljo in na dela prost dan (C100, C110 in C111) pa bi bili prepolovljeni¹⁸. Dežurnih delovnih mest osnovno šolstvo nima sistemiziranih, zato tudi ne more izplačevati dežurstva na način, ki je skladen s plačno zakonodajo¹⁹.

Pravilnik o financiranju šole v naravi med drugim določa plačilo strokovnim delavcem, ki izvajajo šole v naravi (1. in 17. člen), in sicer tudi za dežurstvo in delo preko polnega delovnega časa (17. člen). Inšpektorica ugotavlja, da je bil pravilnik sprejet v letu 2004 in nazadnje spremenjen v letu 2009, torej v času, ko so še vsi učitelji imeli enakomerno razporejen delovni čas. Neenakomerno razporejenemu delovnemu času, ki je pomenil tudi spremembe pri plačilu izvajalcev šole v naravi, torej predhodno navedenim določbam KPVIZ, ki so bile uveljavljene s šolskim letom 2018/2019, se Pravilnik o financiranju šole v naravi, še ni prilagodil.

III. 4 Ugotovitve inšpektorice

Inšpektorica iz pojasnil javnega zavoda ugotavlja, da je bilo v predmetni šoli v naravi delo kontroliranih učiteljic organizirano na sledeč način:

- 8 ur rednega dela dnevno (skupaj torej 40 ur).
- 3 ure nadurnega dela od ponedeljka do četrтка (skupaj torej 12 ur).
- 5 ur stalne pripravljenosti od ponedeljka do četrтка in eno uro stalne pripravljenosti v petek (skupaj torej 21 ur).

Inšpektorica nadalje ugotavlja:

- **Da sta, ob upoštevanju 44a. člena KPVIZ, imeli kontrolirani učiteljici neenakomerno razporejen delovni čas,** in da sta podali pisno soglasje, da v obravnavani šoli v naravi opravljata »dežurstvo/delo preko polnega delovnega časa« in »pripravljenost« (z ravnateljico sta na podlagi Pravilnika o financiranju šole v naravi namreč sklenili pisni dogovor o tem). Javni zavod podatka o tem, ali sta učiteljici v času izvajanja obravnavane šole v naravi sodili med učitelje, katerim bi bila neenakomerna razporeditev delovnega časa absolutno prepovedana²⁰, kljub pozivu ni podal, zato je inšpektorica štela, da prepoved zanj ni veljala.

¹⁸ Tretji odstavek 19č. člena Uredbe o enotni metodologiji in obrazcih za obračun in izplačilo plač v javnem sektorju.

¹⁹ Izvedeni inšpekcijski nadzori inšpekcije za sistem javni uslužbencev šol v naravi so pokazali, da sistem izvajanja dežurstev in financiranja šole v naravi nikoli ni bil usklajen s šestim odstavkom 32. člena ZSPJS (torej tudi ne v času pred uvedbo neenakomernega delovnega časa učiteljev). Glavna inšpektorica Inšpektorata za javni sektor je z dopisom št. 0611-54/2015/37 z dne 10. 2. 2016 takratno ministrico za izobraževanje, znanost in šport, dr. Majo Makovec Brenčič posebej pozvala k pripravi ustreznega podzakonskega predpisa oz. k temu, da osnovnim šolam posreduje pojasnila, ki bodo omogočila izvajanje veljavnega šestega odstavka 32. člena ZSPJS.

²⁰ Kot je bilo predhodno že zapisano, gre za:

- delavce, ki še niso dopolnili 18 let,
- delavce, katerim bi se po pisnem mnenju izvajalca medicine dela zaradi takega dela lahko poslabšalo zdravstveno stanje,
- delavce, ki imajo polni delovni čas krajši od 36 ur na teden zaradi dela, pri katerem obstajajo večje nevarnosti za poškodbe ali zdravstvene okvare,
- delavce, ki delajo krajši delovni čas po posebnih predpisih (zdravstveni, pokojninski),

- **Ker sta učiteljici imeli neenakomeren delovni čas, so skladno s 44b. členom KPVIZ vse ure izvajanja šole v naravi, ure, ki sodijo v njun redni delovni čas.** To pomeni, da sta v tednu, ko je potekala obravnavana šola v naravi, torej od 20. 5. do 24. 5. 2019, učiteljici skladno s predloženo dokumentacijo o dejansko opravljenih urah, opravili²¹:

	Ure »službe«	Ure »dežurstva«	Skupaj
Veronika Biščak	40	12	52
Katja Hrenovec	40	12	52

Učiteljici maksimalnega števila ur tedenske delovne obveze (56 ur) v tednu, ko je potekala šola v naravi, nista presegli.

Ker sta učiteljici imeli neenakomerno razporejen delovni čas, **nadurnega dela (E010) ne bi smeli imeti izplačanega**²². Dela preko polnega delovnega časa (nadur) namreč dejansko nista opravili. **Za ure opravljenega dela v šoli v naravi sta plačilo prejeli v okviru plačila za redno delo (A010).** O presežku ur nad polnim delovnim časom pred iztekom referenčnega obdobja, ki je enako šolskemu letu (torej pred 31. 8. 2019), sploh ni mogoče govoriti (gl. peti odstavek 44a. člena KPVIZ in obširno točko III. 3 Pravna podlaga). Povedano drugače, ure, ki so bile opravljene v okviru neenakomerne razporeditve delovnega časa in so bile znotraj referenčnega obdobja izravnane na polni delovni čas, ne predstavljajo dela preko polnega delovnega časa.

- Učiteljicama so bile plačane tudi ure pripravljenosti, ki pa se ne štejejo v delovni čas. Pri plačilu pripravljenosti inšpektorica nepravilnosti ne ugotavlja.
- Učiteljici sta prejeli še terenski dodatek. Pri plačilu terenskega dodatka inšpektorica nepravilnosti ne ugotavlja.

-
- delavke v času nosečnosti in še eno leto po porodu oziroma ves čas, ko dojijo otroka, če iz ocene tveganja zaradi takega dela izhaja nevarnost zanjo ali otroka.

²¹ Pripravljenost se po obstoječi pravni ureditvi ne šteje v delovni čas, zato je preglednica ne zajema.

²² Pri obračunu nadur je bil upoštevan faktor 0,3. Plačilne liste faktorja ne navajajo (pa bi ga morale).

IV. Ukrepi inšpektorice za sistem javnih uslužbencev

IV. 1

Inšpektorica **p r i p o r o č a** ministru za izobraževanje, znanost in šport:

- *Da čimprej izda podzakonski akt glede (financiranja) šole v naravi, ki bo odpravil nejasnosti pri plačilu izvajalcev šole v naravi, oz. da na drug primeren način zagotovi, da bodo nejasnosti in nepravilnosti glede plačila izvajalcev šole v naravi čimprej odpravljene.*

IV. 2

Na podlagi prvega odstavka 43č. člena ZSPJS inšpektorica **o d r e j a** v. d. ravnateljici kot odgovorni osebi naslednje potrebne ukrepe za odpravo ugotovljenih nepravilnosti:

- *Da v bodoče delo izvajalcev šole v naravi obračuna in izplača skladno s predpisi in kolektivnimi pogodbami (gl. točko III. 3 Pravna podlaga).*

Glede na Razlago veljavnega 3a. člena ZSPJS v povezavi z odločitvijo Vrhovnega sodišča RS, opr. št. VIII Ips 256/2016 (dopis MJU, št. 0100-219/2017/1, z dne 4. 4. 2017) inšpektorica vračila neupravičeno izplačanih zneskov nadurnega dela ne odreja.

V. Pouk o pravnem sredstvu

Predstojnik lahko poda ugovor zoper ta zapisnik v roku osmih dni po vročitvi zapisnika. Pisni ugovor se lahko vloži neposredno pri Inšpektoratu za javni sektor, Tržaška 21, 1000 Ljubljana ali pošlje priporočeno po pošti. O ugovoru bo odločila ministrica za javno upravo.

Na podlagi 23. člena Zakona o upravnih taksah za ugovor ni treba plačati upravne takse.

Mag. Marija Tancek
inšpektorica višja svetnica
inšpektorica za sistem javnih uslužbencev

Poslano:

1. Osnovna šola Miroslava Vilharja Postojna, v. d. ravnateljica Mateja Modrijan: tajnistvo.vilhar@miroslav-vilhar.si in mateja.modrijan@miroslav-vilhar.si
2. Občina Postojna: obcina@postojna.si
3. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, minister dr. Igor Papič: gp.mizs@gov.si
4. Ministrstvo za javno upravo, ministrica Sanja Ajanović Hovnik: gp.mju@gov.si